

1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1. Ерөнхий мэдээлэл

Төслийн нэр:

- Дархан-Уул аймгийн Хонгор сумын нутагт орших Бурхант толгойн алтны шороон ордыг ил аргаар ашиглах төсөл

Төсөл хэрэгжүүлэх аж ахуй нэгж, байгууллагын нэр:

- “ШЕНГЧАН” ХХК, Улсын бүртгэлийн дугаар-9019053013, Регистрийн дугаар- 5380618

Төсөл хэрэгжүүлэгчийн хаяг:

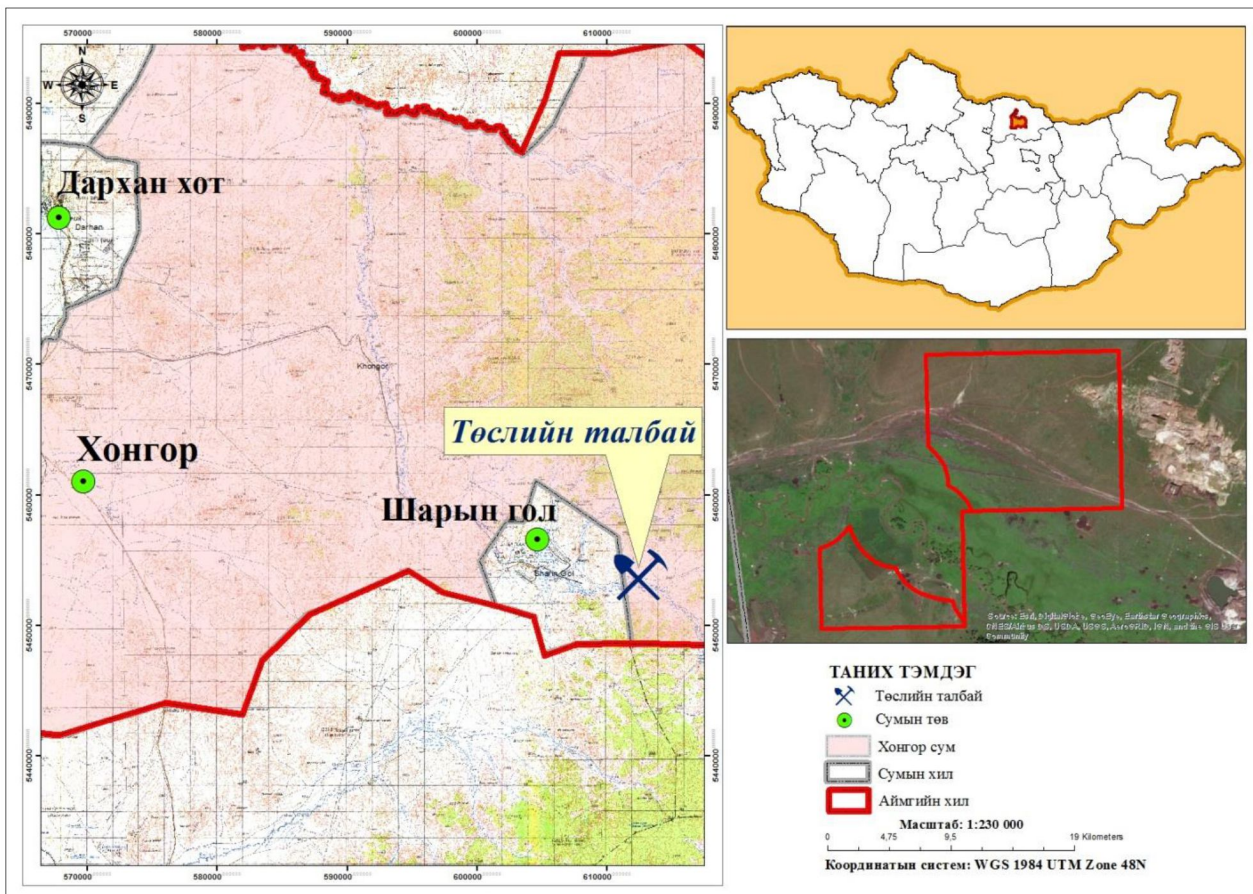
- Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 5-р хороо, 6-р хороолол, 20-51 тоот

Төсөл хэрэгжих үе шат

- MV-015571 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй талбайг 1 жилийн хугацаанд ашиглана.

1.2.Төслийн байршил

Бурхант толгойн алтны шороон орд нь Дархан-Уул аймгийн Хонгор сумын нутагт байрлах бөгөөд Улаанбаатар хотоос хойш 250 км, Шарын гол тосгоноос зүүн урагш 12 км зайтай оршино. Төсөл хэрэгжих газар нь газарзүйн байршлын хувьд Хэнтийн нурууны баруун доод салбар уулуудад хамаарах ба далайн түвшнээс дээш 966-1266 м өргөгдсөн нам уулс, толгодорхог газар байна.

Зураг 1. Төсөл хэрэгжих газрын байршил

Хүснэгт 1. Газарзүйн солбицол

Цэгийн дугаар	Уртраг			Өргөрөг		
	градус	минут	секунт	градус	минут	секунт
1	106	32	34,89	49	13	26,42
2	106	32	34,89	49	13	8,91
3	106	32	1,26	49	13	8,91
4	106	32	1,27	49	13	21,26
5	106	32	1,8	49	13	21,34
6	106	32	3,61	49	13	21,81
7	106	32	5,35	49	13	22,5
8	106	32	6,06	49	13	22,87
9	106	32	6,99	49	13	23,43
10	106	32	8,37	49	13	24,48
11	106	32	8,61	49	13	23,92
12	106	32	8,94	49	13	23,31
13	106	32	9,66	49	13	22,33
14	106	32	10,56	49	13	21,4
15	106	32	11,88	49	13	20,35
16	106	32	13,26	49	13	19,54
17	106	32	14,4	49	13	19,02
18	106	32	15,06	49	13	18,78
19	106	32	16,02	49	13	18,49
20	106	32	16,98	49	13	18,28
21	106	32	19	49	13	18,02
22	106	32	19,61	49	13	17,2
23	106	32	20,48	49	13	16,34
24	106	32	21,37	49	13	15,65
25	106	32	22,78	49	13	14,84
26	106	32	23,6	49	13	14,48
27	106	32	24,58	49	13	14,11
28	106	32	26,7	49	13	13,55
29	106	32	28,62	49	13	13,23
30	106	32	32,18	49	13	12,84
31	106	32	32,4	49	13	12,3
32	106	32	32,72	49	13	11,74
33	106	32	33,52	49	13	10,73
34	106	32	33,95	49	13	10,32
35	106	32	34,75	49	13	9,69
36	106	32	34,83	49	13	9,64
37	106	32	34,83	49	13	26,46
38	106	32	37,15	49	13	26,46
39	106	32	37,1	49	13	26,55
40	106	32	36,72	49	13	27,11
41	106	32	36,14	49	13	27,8
42	106	32	35,29	49	13	28,56
43	106	32	34,75	49	13	28,96
44	106	32	33,67	49	13	29,6
45	106	32	32,65	49	13	30,08
46	106	32	31,66	49	13	30,46
47	106	32	31,59	49	13	31,5
48	106	32	31,34	49	13	32,42

Цэгийн дугаар	Уртраг			Өргөрөг		
	градус	минут	секунт	градус	минут	секунт
49	106	32	30,9	49	13	33,3
50	106	32	30,35	49	13	34,07
51	106	32	29,61	49	13	34,85
52	106	32	28,85	49	13	35,46
53	106	32	27,94	49	13	36,07
54	106	32	27,12	49	13	36,49
55	106	32	27,12	49	13	50,46
56	106	33	12,27	49	13	50,46
57	106	33	12,26	49	13	26,42

2. ТӨСЛИЙН ГОЛ БОЛОН БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛӨЛ

Хүснэгт 2. БОНЕУ-ний гол шалгуурууд болон сөрөг нөлөө үүсэх нөхцөлүүд

Нөлөөллийг тодорхойлох шалгуур үзүүлэлтүүд	Сөрөг нөлөөлөл үүсэж болзошгүй нөхцөлүүд
Хуулиар хамгаалагдсан газар нутаг байгаа эсэх	Төслийн талбайгаас хойд зүгт 85 км зайд Тужийн нарс БЦГ, зүүн зүгт 46 км зайд Хан-Хэнтийн ДЦГ байрлаж байна. Мөн ОНТХ Хуурай төслийн талбайгаас зүүн зүгт 2.5 км, ОНТХ Сонгино, Мөөг хойд зүгт 21 км, Могойн ам зүүн хойд зүгт 14.30 км, Шаазгайт баруун хойд зүгт 10 км, Хараа гол баруун зүгт 44.5 км, Шийрийн хөндий, Талын толгой баруун хойд зүгт 32 км, Хустын булаг 12.5 км, Хойд хүйтний ам зүүн хойд зүгт 22.2 км, Дархан-Уул хайрхан баруун хойд зүгт 8.3 км, Шивэрт хойд зүгт 7.8 км зайд тус тус байршина.
Хүний нөлөө болон байгаль, цаг уурын өөрчлөлтөд эмзэг, эсэх	Цаг уурын өөрчлөлтөд эмзэг, тухайлбал: - Орон нутагт салхины нөлөө ихтэй - Жилд орох хур тунадас их
Орон нутгийн хэтийн хөгжилд ашиглахаар төлөвлөсөн газар байгаа эсэх	Уг уурхай Шарын голын уурхайтай ойр байршилтай, орон нутгийн шороон зам дагуу байрлана. Ойрын хугацаанд төлөвлөсөн төлөвлөлт байхгүй.
Болзошгүй хуримтлагдах нөлөөлөл үүсэх эсэх	Төсөл хэрэгжих хугацаа богино, дотоод овоолгоор нөхөн дүүргэх технологиор ил аргаар ашиглах бөгөөд уурхайг хаасны дараа нөхөн сэргээх бүрэн боломжтой.
Төслийн БО-ны нөлөөллийн урьдчилсан үнэлгээнд авч үзсэн асуудлууд	
Агаарын чанарт үзүүлэх нөлөөлөл: - Бохирдуулагч болон аюултай, хортой бодис ялгаруулах, эсэх - Дуу чимээ, доргио чичиргээ, дулааны нөлөөлөл, цахилгаан соронзон цацраг үүсгэх, эсэх	Агаарын чанарт сөрөг нөлөө үзүүлэх дараах эх үүсвэрүүд байна. Үүнд: - Уурхайн тээвэрлэлтийн үед үүсэх тоосжилт; - Уурхай ашиглалтын үед үүсэх тоос - Техник тоног төхөөрөмжийн дуу чимээ - Ахуйн хог хаягдал, бохирын үнэр.
Усан орчинд үзүүлэх нөлөөлөл: - Усны нөөцөд хомсдол үүсэх, эсэх - Цэнгэг усны нөөцийг ашиглах, эсэх - Ус бохирдуулах, эсэх	Усан орчинд сөрөг нөлөөлөл үзүүлэх дараах учир шалтгаан байна. Үүнд: - Уурхайн ашиглалтын бүсэд гадаргын болон гүний ус элбэг тул үйлдвэрлэлийн хэрэгцээний усан хангамж сайн учир усны нөөцийн хомсдол үүсэхгүй - Технологийн усыг Шарын гол ус болон хөрсний шүүрлийн усаар хангах бөгөөд ашиглалтын 2 жилд нийт 261.6 мян.м ³ ус шаардагдах бөгөөд үүний 80%-ийг эргэлтийн усан сангаар хангана. Уурхайд 33 орчим хүн ажиллах ба унд, ахуйн усны хэрэгцээнд 254.8 м ³ ус шаардлагатай үүнийг төслийн талбайгаас баруун хойд зүгт 10 км зайд байрлах Шарын гол тосгоноос зөөвөрлөнө. - Төсөл хэрэгжүүлэгч тодорхой хэмжээний усанд механик бохирдол үүсгэнэ.
Хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх нөлөө: - Хөрс эвдрэх эсэх - Хөрс бохирдох эсэх - Хөрс доройтох цөлжих эсэх	Хөрсөн бүрхэвчид дараах сөрөг нөлөөллийг үзүүлнэ. Үүнд: - Төслийн үйл ажиллагаагаар хөрсийг хуулж эвдэх, талхалж доройтуулах; - Техник ашиглалт, засвар үйлчилгээ, шатах тослох материалын хэрэглээ, ахуйн хог хаягдал зэргээс хөрсний бохирдол үүсэж болзошгүй;

Нөлөөллийг тодорхойлох шалгуур үзүүлэлтүүд	Сөрөг нөлөөлөл үүсэж болзошгүй нөхцөлүүд
<p>Ургамлан нөмрөгт үзүүлэх нөлөө:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ургамлан нөмрөг, ой мод өртөх эсэх - Ховор, нэн ховор ургамлын төрөл зүйл өртөх эсэх 	<p>Ургамлан нөмрөгт дараах сөрөг нөлөөлөл үзүүлэх нөхцөлтэй. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Хөрс хуулснаар ургамлан нөмрөг биет хэмжээгээр устаж, тодорхой хэмжээний газар талбайд нөмрөг ургамалгүй болох; - Газар хөрс талхлагдсан газруудад ургамлан нөмрөг талхлагдан халцрах; - Бүтээн байгуулалт, тээвэрлэлтийн тоосны нөлөөгөөр ургамлын ургах орчин доройтох;
<p>Ан, амьтанд үзүүлэх нөлөө:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Зэрлэг амьтдын амьдрах орчныг доройтуулах эсэх - Ховор болон нэн ховор амьтан өртөх эсэх 	<p>Ан амьтдад сөрөг нөлөө үзүүлэх дараах нөхцөлүүд байна.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Төсөл хэрэгжих бүс нутагт ховор амьтны тархацгүй тул сөрөг нөлөө илрэхгүй. - Шувуудад тодорхой сөрөг нөлөө үзүүлэх байдал үгүй.
Нийгмийн нөлөөллийн урьдчилсан үнэлгээнд авч үзсэн асуудлууд:	
<p>Орон нутгийн оршин суугчдад үзүүлэх нөлөө:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Газар эзэмших, ашиглах эрх зөрчигдөх эсэх - Оршин суугчдын нийгмийн байдалд сөрөг нөлөөтэй эсэх - Нөлөөлөлд өртөж болзошгүй төв суурин газар байгаа эсэх - Нүүлгэн шилжүүлэх асуудал үүсэх эсэх 	<p>Төсөл хэрэгжих талбай орчмын оршин суугчдад сөрөг нөлөө үзүүлэх дараах учир шалтгаан байна.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дархан-Уул аймгийн Шарын голын уурхайн тосгон төслийн талбайгаас баруу хойд зүгт 10 км зайд байрлана. - Төслийн нөлөөллийн бүсэд суурьшил байхгүй тул нүүлгэн шилжүүлэх шаардлага үүсэхгүй.
<p>Түүх, соёлын өвд үзүүлэх нөлөө:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Сөрөг нөлөөлөлд өртөх түүх, соёлын үнэт зүйл бий эсэх 	<p>Төслийн талбайтай хамгийн ойр орших тусгай хамгаалалттай газар 2.5-10.0 км зайд байна. Төслийн талбай нь Шарын голын уурхайн бүсэд байрлах тул түүх соёлын үнэт зүйл байхгүй болно.</p>
<p>Хүний эрүүл мэндэд үзүүлэх нөлөөлөл:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Нутгийн иргэд, оршин суугчдад сөргөөр нөлөөлөх эсэх - Төслийн бүхий л үе шатанд хүний эрүүл мэнд, амь насанд сөргөөр нөлөөлөх эсэх 	<p>Хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө үзүүлэх дараах нөхцөлүүд бий болно. Үүнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Алтыг ил аргаар олборлож, угаах технологи нь хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөгүй. - Үйлдвэр технологийн үйл ажиллагаанд химийн хортой болон аюултай бодис хэрэглэхгүй. - Төслийн хэрэгжилтийн хүрээнд дагаж мөрдөх хөдөлмөр хамгааллын харилцааг төслийн ТЭЗҮ-д тусгайлан заасан бий.

3. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

3.1. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний зорилго, хамрах хүрээ

3.1.1. Үндсэн зорилго, зорилт

Бурхант толгойн алтны шороон ордыг ашиглах төслийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө (БОМТ)-ний үндсэн зорилго нь төслийг хэрэгжүүлэх явцад үүсэх бүхий л сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээг төслийн хэрэгжилтийн хүрээнд авч үзэн, холбогдох зардлыг бодитоор төлөвлөх, улмаар энэхүү төлөвлөгөөг төсөл хэрэгжүүлэгч дагаж мөрдсөнөөр байгаль орчин, нийгмийн хамгааллын үүргээ хангах нөхцөлийг бүрдүүлэх юм.

БОМТ-ын үндсэн зорилгыг хангахын тулд төсөл хэрэгжүүлэгчийн санхүүгийн чадавхын хүрээнд нийгмийн хариуцлагыг өндөржүүлэхэд чиглэсэн дараах зорилтыг хангана. Үүнд:

1. БОМТ-нд тусгасан ажлын дараалал, түүнийг хийж гүйцэтгэснээр хүрэх үр дүнг нөхөн сэргээлтэд тавих шаардлагын хэмжээнд хүргэх
2. БОМТ-ний хэрэгжилтийг төсөл хэрэгжүүлэгч өөрөө болон орон нутгийн оршин суугчдын зүгээс хэрхэн хянаж, харилцан хамаарал бүхий бодит үр дүнд хүрэх;
3. БОМТ-г зохих ёсоор хэрэгжүүлснээр төсөл хэрэгжүүлэгчийг хөндлөнгийн хяналт, шалгалтад бэлэн байлгах зэрэг нөхцөлүүдийг тодорхойлно.

3.1.2. Хамрах хүрээ

БОМТ нь төслийн үйл ажиллагааны цар хүрээнд байгаль орчин, нийгмийн хамгааллын дараах асуудлыг хамарч, хэрэгжүүлэх арга хэмжээг төлөвлөнө. Үүнд:

1. Төслийн хүрээнд бий болох сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээг төлөвлөж, холбогдох зардлыг тооцох;
2. Нөхөн сэргээх, нөхөн хамгаалах ажлыг төлөвлөж, зардлыг тооцох;
3. Осол, эрсдэл, аюултай нөхцөл байдлын үед хүрээлэн буй орчныг хамгаалах бодлогыг тодорхойлох;
4. Орчны хяналт-шинжилгээний хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжүүлэх арга замыг зааж, холбогдох зардлыг тооцох;
5. Нөхөн сэргээлтийн талаарх мэдээллийг олон нийтэд таниулах зэрэг асуудлыг тусгана.

3.1.3. Төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх зарчим

Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээг менежментийн бодлогоор хэрэгжүүлнэ. Төсөл хэрэгжүүлэгч нь үйл ажиллагаагаа журамлах үүднээс байгууллагын дотоод журам, дүрэм, аюулгүй ажиллагааны зааварчилгааг Монгол Улсад мөрдөж байгаа хууль тогтоомжид нийцсэн байхаар боловсруулан үйл ажиллагаандаа мөрдөнө.

Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээг хэрэгжүүлээгүйгээс байгаль орчинд учирсан хохирлын нөхөн төлбөрийг төсөл хэрэгжүүлэгч хүлээх хуулийн зохицуулалт бий.

3.1.4. Төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх хугацаа, төсөв

БОМТ нь төслийн хэрэгжилтийн хугацаанд бүрэн хэрэгжинэ. Үүнд:

- Төслийн эхний жилд төсөл хэрэгжүүлэгч хүрээлэн буй орчныг бохирдуулахаас сэргийлэх, аюулгүй ажиллагааг хангуулахад голлон анхаарна. Энэ шатанд төслийн хүрээнд үүсэх нийт сөрөг нөлөөллийн үзүүлэлтийн байвал зохих норм, стандартыг мөрдөж ажиллана. Төсөл хэрэгжүүлэгч ТЭЗҮ-д зааснаар алт олборлолтын хугацаа нэг жил учраас байгаль орчныг нөхөн сэргээх үйл ажиллагааг төсөл хэрэгжих дунд хугацаанд эхлүүлсэн байна.
- Төслийг хаасны дараа нөхөн сэргээлтийн чанар, үр дүнд хяналт тавьж, мониторинг хийнэ. Шаардлагатай тохиолдолд нөхөн тарилт хийж нэмэлтээр ургамалжуулах бөгөөд цаашид нөхөн сэргээлтийн үр дүнг орон нутагт хүлээлгэн өгнө.

Хүснэгт 3. БОМТ-г хэрэгжүүлэх арга хэмжээний нийт зардал

№	Ажлын нэр	Зардал /мян.төг/
1	Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө	600.0
2	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	4100
3	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	300.0
4	Нөхөн сэргээлтийн зардал	Үйл ажиллагааны зардал
5	Дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөөний зардал	Үйл ажиллагааны зардал
6	Оролцогч, сонирхогч талуудад тайлагнах, хэлэлцүүлэх	
Нийт зардал		5000.0

3.2. Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө

Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

БОННУ-ний тайланд төслийн цар хүрээнд бий болох сөрөг нөлөөллийн эрчим нь багаас дунд түвшинд хэлбэлзэх бөгөөд сүйрлийн хэмжээнд хүрэх ноцтой сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй. Энэ нь төсөл хэрэгжүүлэх нутгийн байгаль, газарзүйн байршил, байгалийн нөөцийн нөхөн сэргээх чадавхтай холбоотой байх тул сөрөг нөлөөллийг бууруулах, улмаар арилгах боломжтой байна. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээг төлөвлөхдөө ТЭЗҮ-д тусгагдаагүй, зайлшгүй хэрэгжүүлэх шаардлагатай арга хэмжээг байгаль орчны бүрэлдэхүүн хэсэг тус бүрээр авч үзлээ.

Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө 2024 он

Хүснэгт 14. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал, төг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
АГААРЫН ЧАНАР									
1	Ил уурхайгаас үүсэх тоосжилт	Зам талбайг усалж байх	Уурхайн зам	удаа	Үйл ажиллагааны зардалд тусгагдсан			2024 он	“Агаарын тухай”, “Агаарын бохирдлын тухайн хууль” MNS 0017-2-3-16:1998(суурышлын хэсгүүдэд) MNS4585:2008 Агаарын чанар Техникийн ерөнхий шаардлага шаардлага. Галын аюулгүй байдлын тухай:
2	Хорт хийн ялгарал Дуу чимээ шуугиан	Хорт хийн хэмжээг багасгахын тулд машин механизмын засвар үйлчилгээг цаг тухайд нь хийж байх	Төсөлд ашиглах машин механизм	удаа				2024 он	
Нийт									
ГАЗРЫН ГАДАРГА ХЭВЛИЙД									
3		Төлөвлөгөөнд тусгаагүй газар талбайд нөлөөлөл учруулахгүй байхаар уулын ажлын			Үйл ажиллагааны зардалд тусгагдсан			2024 он	Газрын тухай хууль “Газрын тухай” хууль “Байгаль орчныг хамгаалах

		төлөвлөгөөний дагуу үйл ажиллагаагаа хянаж явуулах.					ухай” хуул: “Газрын хэвлийн тухай”
4		Уурхайн орчныг тэмдэгжүүлэх, хил хязгаар тогтоох					Хууль MNS 5924:2008 “Нүхэн жорлон, угаадасны нүх”-ийн ерөнхий шаардлага
		Ариун цэврийн байгууламж байгуулах					
Нийт							
ХӨРСӨН БҮРХЭВЧ							
5	Хөрсний бүтцэд гарсан өөрчлөлт	Хуулж авсан шимт хөрсийг технологийн дагуу хадгалах	Хуулсан шимт хөрс	Тогтмол	Үйл ажиллагааны зардалд тусгагдсан	2024 он	Газрын тухай хууль MNS 5916:2008
6	Хөрс хатуу, шингэн хог хаягдлаар бохирдох	Нефтийн бүтээгдэхүүн бүхий хаягдлыг байгаль орчинд халгүйгээр хөрсийг тухай бүрд нь цэвэрлэж байх	Төслийн талбайд	удаа			
Нийт							
ГАДАРГЫН БОЛОН ГАЗАР ДООРХ УС							
7	Усанд орчинд үзүүлэх нөлөөлөл	Тунгаагуурт хуримтлагдсан хагшаасыг зайлуулах		удаа	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тусгагдсан	2024 он	Монгол Улсын стандарт (MNS 4943-2015), Дэлхийн банкны шалгуур үзүүлэлтүүдийг хангасан байх шаардлагатай. Усны тухай хууль, Ус

							<p>бохирдуулсны төлбөрийн тухай хууль</p> <p>“Усан орчны чанарын үзүүлэлт” MNS 4586:1998.</p> <p>”Газар доорх усыг бохирдлоос хамгаалах” MNS 3342:1982</p>
Нийт							
УРГАМЛАН НӨМРӨГ							
14	Уурхайн үйл ажиллагаанаас	Шимт хөрсийг ургамалжуулж түүн доторх ургал эрхтний нөөцийг хамгаалах	Төслийн талбайд	тогтмол	Биологийн нөхөн сэргээлтийн зардалд тооцогдсон	2022-2026 он	Ургамал хамгааллын тухай” хууль Байгалийн ургамлын тухай” хууль MNS 5918:2008 “Эвдэрсэн газрыг ургамалжуулах.
15		Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөнд нэгдэж мод тарих /нарс суулгац худалдан авна/	Сумын ЗДТГ - тай ярилцаж, тохиромжтой газар / Хашаа хийх/		Үйл ажиллагааны зардал	2022-2026 он	Техникийн ерөнхий шаардлага” 2021.10.04 өдрийн №58 дугаар МУ Ерөнхийлөгчийн зарилгаг “Тэрбум мод” үндэсний

16		БО, Ой хээрийн түймрээс урьдчилсан сэргийлэх сургалтыг тогтмол явуулах	Төслийн талбайн ойр орчмын ой мод	Хавар намар 2удаа		2022-2026 он	хөдөлгөөн Ойн тухай хууль /2012 оны шинэчилсэн найруулга/
Нийт							
АМЬТНЫ АЙМАГ							
17		Орон нутгийн амьтан хамгаалах үйл ажиллагаанд оролцох	Төслийн талбай орчим	удаа	Үйл ажиллагааны зардалд тусгагдсан	2024он	"Амьтны аймгийн тухай" хууль: 6.1.7 дахь заалт: үйлдвэрлэл, аж ахуйн үйл ажиллагааны явцад амьтан хөнөөгдөхөөс сэргийлэх
Нийт							

1. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө

Тус уурхай нь 2024 он нийт 8.6 га талбайд дотоод овоолгоор техникийн нөхөн сэргээлт хийх ба үйл ажиллагааны зардлаар хийж гүйцэтгэнэ.

Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Хүснэгт 16 . Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Дүйцүүлэн хамгаалах зорилт	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	Уул уурхайн олборлолтын улмаас нөхөн сэргээгдээгүй орхигдсон газарт нөхөн сэргээлт хийх	2024-06-14 № 198 Сэлэнгэ аймгийн БОАЖГ-аас ирсэн Ногоон Дархан 2024 хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангах зорилгоор Хонгор сумын 2 дугаар багийн нутаг дэвсгэрт байрлах Зулзагын голын нарсан ойг тэлэх ойжуулалтын ажил	Зулзагын голын голын эсрэг талын 4.9 га талбайд мод тарьж ойжуулалтын ажилд хамран ажиллах	4.9 га	Үйл ажиллагааны зардал		2024он	БОНБУ - ний тухай хууль, ЗГ 2013 оны 374 - р тогтоол Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээний журам
Нийт								

ДАРХАН-УУЛ АЙМАГ ЗАСАГ ДАРГЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ
**БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ
ЖУУЛЧЛАЛЫН ГАЗАР**

45059 Дархан-Уул аймаг, Дархан сум, 14-р баг
Монгол банкны II-давхар
Утас: 7037-3456, Факс: 7037-3456
И-мэйл: daboajg@gmail.com

2024.03.26 № 93
танай _____-ны № _____-т

ШЕНГЧАН ХХК-Д

Дархан-Уул аймгийн Хонгор сумын Санжинт багийн нутагт байрлах уул уухайн улмаас эвдэрсэн газрын мэдээллийн санд бүртгэгдсэн Бурхант гэх газрыг Байгаль орчны нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуулийн 8.4.6 болон 3.1.11-д заалт, Байгаль орчин, ногоон хөгжил, аялал жуулчлалын сайдын 2015 оны А/138 дугаар тушаалын дагуу нөхөн сэргээх ажлыг хийж гүйцэтгэн, 2024 оны 09 дүгээр сарын 01-ны дотор сумын орон тооны бус зөвлөлд актаар хүлээлгэн өгч, актын хувийг нөхөн сэргээлт хийсэн газрын зургийн хамтаар тус газарт ирүүлнэ үү.

Хавсралт хуудастай.

ДАРГА Г.БАТБАЯР

9024476 1924030802 БТ4270

7452402070

Toot A5

2. Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө

Төсөл хэрэгжих орчны оршин суугчдын газар эзэмших, ашиглах эрх хөндөгдөхгүй, одоогийн байгаа ахуй амьжиргаанд эдийн засгийн сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй тул нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох зайлшгүй зардал тооцох шаардлагагүй болно.

3. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

- Төслөөс шууд өртөж нөлөөлөгдөхөөргүй цэгүүдийг хамгаалах ажиллагаа, соёлын ба үнэт өв дурсгалтай газрыг хамгаалах төлөвлөгөө, хөтөлбөрийг боловсруулахдаа төв, орон нутгийн удирдах байгууллага, мэргэжилтнүүд, орон нутгийн олон нийтийн байгууллага, ШУА-ын Археологийн Хүрээлэн зэрэгтэй зөвлөлдөнө. Энэ төлөвлөгөө, хөтөлбөрийг төслийн бүтээн байгуулалт эхлэхээс өмнө төлөвлөж мөрдөнө.

Хүснэгт 17. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Нөлөөлөлд өртөх түүх, соёлын өв	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	Уурхайн хөрс хуулалт болон олборлолтын үед Археологийн болон палеонтологийн ховор түүхийн дурсгалт олдворууд гарч ирж болзошгүй.	Хэрэв уурхайн үйл ажиллагааны үед Археологийн болон палеонтологийн ховор түүхийн дурсгалт олдворууд гарч ирэхэд төрийн холбогдох байгууллагуудад заавал мэдэгдэх ёстой.	Уурхайн ашиглах нийт газрын хэмжээнд		Тухайн үед нь шийдэх		Үйл ажиллагааны турш	Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль /2014 оны 05 сарын 15-ны өдрийн шинэчилсэн найруулга /

4. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

Хүснэгт 18. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

№	Болзошгүй аюул, осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
Байгалийн аюул гамшиг								
1	Уурхайн үйл ажиллагаанаас	Гал түймэр гарахаас урьдчилан сэргийлэх, гал түймэр гарсан тохиолдолд түүнийг шуурхай унтраах багаж хэрэгслийн иж бүрдлийг бэлэн байлгах;	Дүрэм, журам				2024он	MNS 5390:2004, “ХААЭА. Цахилгааны галын аюулгүй байдал. Ерөнхий шаардлага”
2		Уурхайн болзошгүй үерээс хамгаалах байгууламж (суваг, шуудуу, далан хаалт) барих (www.achholding.mn)						
Хөдөлмөр хамгаалал аюулгүй ажиллагааны талаар								
3		Ажилтан бүрийг хөдөлмөр хамгаалах хэрэгслээр хангах	Төслийн талбайд			500.0	2024 он	Хөдөлмөр аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль

4		Болзошгүй аваар ослын үед яаралтай хэрэглэх анхны тусламжийн багаж хэрэгсэл, эм тариаг бэлэн байлгах		2760			
5		Аюулгүй ажиллагааны дүрэм журмын талаар тайлбарлаж таниулах, сургалт зохион байгуулах;				840	
Нийт дүн						1340.0	

5. Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

Хүснэгт 19. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

№	Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал, төг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	Хөрс хатуу, шингэн хог хаягдлаар бохирдох	Хатуу хог хаягдлыг зориулалтын битүүмжилсэн саванд хадгалж, байгаль орчны болон эрүүл ахуй,	Хүний буруутай үйл ажиллагаа		Үйл ажиллагааны зардалд тусгагдсан			2024 он	“Хог хаягдлын тухай” хууль “Ариун цэврийн тухай” хууль: Зүйл 7-4, 5; 55-1

		халдвар судлалын хяналтын байгууллагын тогтоосон цэгт зайлуулж байх							Ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хог хаягдлын тухай хууль: Зүйл 10-1, 2, 3; Зүйл 11; 12-2
2	Хог хаягдлаас ялгарах үнэр, амархан муудаж ялзрах бусад хүнсний хаягдал зэргээс халдварт өвчин тархах	Ажиллагсдын бие засах газар, бохирын цооногт ариутгал халдваргүйжүүлэлд хийх							MNS 5344:2011. Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага

6. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

Хүснэгт 20. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Хугацаа ба давтамж	Давтамжийн тоо	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Тайлбар	Баримтлах стандарт, арга, аргачлал
Агаарын чанар								
1	CO2, NO2, SO2 Тоос нийт (PM108 PM2.5)	Төслийн талбайд орчим-1 цэг	2 удаа	1 цэгт 2 удаа	50 000	100.0	Дархан аймгийн ус цаг уур орчны шинжилгээний төв-д шинжилгээг хийлгэнэ	MNS 4585:2016 Агаарын чанар. Техникийн шаардлага MNS 6768 : 2019 Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй. Ажлын байран дахь шуугианы өртөлтийн хэмжилт, зөвшөөрөх дээд хэмжээ, ажилтны сонсгол хамгаалахад тавих ерөнхий шаардлага
2	Дуу шуугианы хэмжилт	Төслийн талбайд орчим-1 цэг	2 удаа	1 цэгт 2 удаа	50 000	100.0		
Хөрс								
3	Хөрсний агрохимийн үзүүлэлт	Төслийн талбайн эрүүл газрын хөрснөөс-1 цэг	1 удаа	1 цэгт 1 удаа	50 000	50.0	Дархан аймгийн ус цаг уур орчны шинжилгээний төв-д шинжилгээг хийлгэнэ	MNS 5850:2019 Хөрсний чанар. Хөрсөнд агуулагдах бохирдуулах бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 3297:2019 Байгаль хамгаалал. Хөрс. Хот, суурин газрын хөрсний эрүүл ахуйн аюулгүйн үзүүлэлт, бохирдлыг үнэлэх
4	Орчны хөрсөн дэх эмгэг төрүүлэгч бактерийн тоо	Хог хаягдлын цэг-1	1 удаа	1 цэгт 1 удаа	50.0	50.0		
5	Хөрсний хүнд металлууд (Ni, Cd, Pb, Cu, Zn, Cr гэх мэт)	Төслийн талбайн ил гарсан хөрснөөс	2 удаа	1 цэгт 2 удаа	100.0	200.0		

6	Физик шинж чанар химийн найрлага	Унд ахуйн ус-1 цэг Хаягдал ус-1 цэг / Эргэлтийн усан сангаас	2 удаа	2 цэгт 2 удаа	50 000	100.0	MNS 0900:2018 Хүрээлэн буй орчин. Эрүүл мэндийг хамгаалах. Аюулгүй байдал. Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ MNS 4943:2015 Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар. Хаягдал ус.
	Нийт					600.0	

7. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө

Хүснэгт 21. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Урьдчилан тооцсон төсөв	Хэрэгжүүлэх хуваарь			Хариуцсан албан тушаалтан	Тайлбар
			2024 он				
			Cap	Cap	Cap		
1	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10 болон БО -ны ерөнхий үнэлгээний шаардлагын дагуу 2 жил тутамд Байгаль орчны аудит хийлгэх	Гэрээний үнийн дүнгээр				БО-ны мэргэжилтэн	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль
2	Орон нутгаас тавьсан санал хүсэлтийг харилцан тохиролцож шийдвэрлэж байх	Тохиролцох				Үйл ажиллагааны менежер	Нийгмийн хариуцлагын гэрээ Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуулийн 14.1.3
3	Байгаль орчны удирдлага зохион байгуулалтын арга хэлбэрийг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэх чиглэлээр үүрэг хариуцлагын дотоод журам тогтоож мөрдөх	Уурхайн дотоод төлөвлөлтөөр				Үйл ажиллагааны менежер	Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль
4	Байгаль хамгаалах талаар хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг жил бүр БОАЖЯ –нд хүргэж баталгаажуулах. /Тухайн жилийн БОМТ/	Уурхайн дотоод төлөвлөлтөөр				Үйл ажиллагааны менежер	
5	Байгаль хамгаалах талаар хийсэн ажлын жил бүрийн тайланг БОАЖЯ	Уурхайн дотоод төлөвлөлтөөр				БО-ны мэргэжилтэн	

	– нд хүргэж өгөх. /БОМТ - ний биелэлтийн тайлан/						
6	Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хууль, Байгаль хамгаалахад орон нутгийн иргэдийн оролцоог идэвхжүүлэх, уулзалт зөвлөгөөг зохион байгуулах, тэдний санал зөвлөмжийг БОХТ - г хэрэгжүүлэх ажилд тусгах	Уурхайн дотоод төлөвлөлтөөр				БО-ны мэргэжилтэн	
Нийт зардал мян.төг							